



کاربرد آزمون‌های روانی

حسن امین پور دکتر حسین زارع

امروزه کتاب‌خوانی و علم‌آموزی، نه تنها یک وظیفه‌ی ملی، که یک واجب دینی است.

مقام معظم رهبری

در عصر حاضر یکی از شاخصه‌های ارزیابی رشد، توسعه و پیشرفت فرهنگی هر کشوری میزان تولید کتاب، مطالعه و کتاب‌خوانی مردم آن مرز و بوم است. ایران اسلامی نیز از دیرباز تاکنون با داشتن تمدنی چند هزارساله و مراکز متعدد علمی، فرهنگی، کتابخانه‌های معتبر، علما و دانشمندان بزرگ با آثار ارزشمند تاریخی، سرآمد دولت‌ها و ملت‌های دیگر بوده و در عرصه‌ی فرهنگ و تمدن جهانی به‌سان خورشیدی تابناک همچنان می‌درخشد و با فرزندان نیک‌نهاد خویش هنرنمایی می‌کند. چه کسی است که در دنیا با دانشمندان فرزانه و نام‌آور ایرانی همچون ابوعلی سینا، ابوریحان بیرونی، فارابی، خوارزمی و ... همچنین شاعران برجسته‌ای نظیر فردوسی، سعدی، مولوی، حافظ و ... آشنا نباشد و در مقابل عظمت آنها سر تعظیم فرود نیاورد. تمامی این افتخارات ارزشمند، برگرفته از میزان عشق و علاقه فراوان ملت ما به فراگیری علم و دانش از طریق خواندن و مطالعه منابع و کتاب‌های گوناگون است. به شکرانه‌ی الهی، تاریخ و گذشته ما، همیشه درخشان و پربار است. ولی اکنون در این زمینه در چه جایگاهی قرار داریم؟ آمار و ارقام ارائه‌شده از سوی مجامع و سازمان‌های فرهنگی در مورد سرانه‌ی مطالعه‌ی هر ایرانی، برایمان چندان امیدوارکننده نمی‌باشد و رهبر معظم انقلاب اسلامی نیز از این وضعیت بارها اظهار گله و ناخشنودی نموده‌اند.

کتاب، دروازه‌ای به سوی گستره‌ی دانش و معرفت است و کتاب خوب، یکی از بهترین ابزارهای کمال بشری است. همه‌ی دستاوردهای بشر در سراسر عمر جهان تا آنجا که قابل کتابت بوده است، در میان دست‌نوشته‌هایی است که انسان‌ها پدید آورده و می‌آورند. در این مجموعه‌ی بی‌نظیر، تعالیم الهی، درس‌های پیامبران به بشر، و همچنین علوم مختلفی است که سعادت بشر بدون آگاهی از آنها امکان‌پذیر نیست. کسی که با دنیای زیبا و زندگی‌بخش کتاب ارتباط ندارد بی‌شک از مهم‌ترین دستاوردهای انسانی و نیز از بیشترین معارف الهی و بشری محروم است. با این دیدگاه، به‌روشنی می‌توان ارزش و مفهوم رمزی عمیق در این حقیقت تاریخی را دریافت که اولین خطاب خداوند متعال به پیامبر گرامی اسلام (ص) این است که «بخوان!» و در اولین

سوره‌ای که بر آن فرستاده‌ی عظیم‌الشان خداوند، فرود آمده، نام «قلم» به تجلیل یاد شده‌است: «اقْرَأْ وَ رَبُّكَ الْأَكْرَمُ. الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ» در اهمیت عنصر کتاب برای تکامل جامعه‌ی انسانی، همین بس که تمامی ادیان آسمانی و رجال بزرگ تاریخ بشری، از طریق کتاب جاودانه مانده‌اند.

دانشگاه پیام‌نور با گستره‌ی جغرافیایی ایران‌شمول خود با هدف آموزش برای همه، همه‌جا و همه‌وقت، به‌عنوان دانشگاهی کتاب‌محور در نظام آموزش عالی کشورمان، افتخار دارد جایگاه اندیشه‌سازی و خردورزی بخش عظیمی از جوانان جویای علم این مرز و بوم باشد. تلاش فراوانی در ایام طولانی فعالیت این دانشگاه انجام پذیرفته تا با بهره‌گیری از تجربه‌های گرانقدر استادان و صاحب‌نظران برجسته کشورمان، کتاب‌ها و منابع آموزشی درسی شاخص و خودآموز تولید شود. در آینده هم، این مهم با هدف ارتقای سطح علمی، روزآمدی و توجه بیشتر به نیازهای مخاطبان دانشگاه پیام‌نور با جدیت ادامه خواهد داشت. به‌طور قطع استفاده از نظرات استادان، صاحب‌نظران و دانشجویان محترم، ما را در انجام این وظیفه‌ی مهم و خطیر یاری‌رسان خواهد بود. پیشاپیش از تمامی عزیزانی که با نقد، تصحیح و پیشنهادهای خود ما را در انجام این وظیفه‌ی خطیر یاری می‌رسانند، سپاسگزاری می‌نماییم. لازم است از تمامی اندیشمندانی که تاکنون دانشگاه پیام‌نور را منزلگاه اندیشه‌سازی خود دانسته و ما را در تولید کتاب و محتوای آموزشی درسی یاری نموده‌اند، صمیمانه قدردانی گردد. موفقیت و بهروزی تمامی دانشجویان و دانش‌پژوهان عزیز آرزوی همیشگی ما است.

دانشگاه پیام‌نور

فهرست مطالب

هفده	پیشگفتار
۱	بخش اول - مقدمه
۱	هدف کلی
۳	فصل اول - کلیات و مفاهیم آزمون‌های روانی
۳	اهداف یادگیری
۳	۱-۱ مقدمه
۶	۲-۱ تاریخچه آزمون‌های روانی
۱۰	۳-۱ تعریف اصطلاحات و واژه‌های کلیدی
۱۰	۱-۳-۱ اعتبار
۱۰	۲-۳-۱ روایی
۱۰	۳-۳-۱ هنجار
۱۱	۴-۳-۱ سنجش
۱۱	۵-۳-۱ اندازه‌گیری
۱۱	۶-۳-۱ آزمون
۱۳	۷-۳-۱ آزمودن
۱۴	۸-۳-۱ آزمودنی
۱۴	۹-۳-۱ آزمونگر
۱۴	۴-۱ راهنمای کاربردی آزمون‌ها
۱۶	۵-۱ سؤال‌های آزمون
۱۶	۶-۱ نمره خام
۱۷	۷-۱ تقسیم‌بندی آزمون‌های روانی از دیدگاه‌های مختلف
۱۷	۱-۷-۱ طبقه‌بندی آزمون‌ها از نظر روش اجرا
۱۸	۲-۷-۱ طبقه‌بندی آزمون‌ها از نظر استفاده از کلام (ماهیت)
۱۹	۳-۷-۱ طبقه‌بندی آزمون‌ها از نظر دقت ساخت

۱۹	۴-۷-۱ طبقه‌بندی آزمون‌ها از نظر کارکرد
۲۰	۵-۷-۱ طبقه‌بندی آزمون‌ها از نظر هدف کاربرد
۲۰	۶-۷-۱ طبقه‌بندی آزمون‌ها از نظر وابستگی به فرهنگ
۲۰	۷-۷-۱ طبقه‌بندی آزمون‌ها از نظر زمان پاسخگویی
۲۱	۸-۷-۱ طبقه‌بندی آزمون‌ها از نظر شیوه اجرا و نمره‌گذاری
۲۱	۹-۷-۱ طبقه‌بندی آزمون‌ها از لحاظ روش تفسیر نمره‌ها
۲۲	۱۰-۷-۱ طبقه‌بندی آزمون‌ها از نظر محتوا
۲۴	۸-۱ کاربرد آزمون‌های روانی
۲۵	۹-۱ مهارت‌های لازم برای اجرای آزمون‌ها
۲۶	خلاصه بخش
۲۷	خودآزمایی
۳۰	پرسش‌های تشریحی
۳۰	منابع بخش ۱
۳۳	بخش دوم - آزمون‌های سلامت عمومی و روانی
۳۳	هدف کلی
۳۵	فصل دوم - آزمون‌های سلامت عمومی
۳۵	اهداف یادگیری
۳۵	۱-۲ مقدمه
۳۷	۲-۲ آزمون سلامت عمومی ۲۸ سؤالی (GHQ-28)
۳۷	۱-۲-۲ معرفی آزمون
۳۹	۲-۲-۲ اعتبار آزمون
۴۱	۳-۲-۲ روایی آزمون
۴۲	۴-۲-۲ نمره‌گذاری آزمون
۴۳	۵-۲-۲ هنجار آزمون
۴۴	۶-۲-۲ راهنمای اجرای آزمون
۴۷	۳-۲ آزمون سلامت عمومی GHQ-12
۴۷	۱-۳-۲ معرفی آزمون
۴۸	۲-۳-۲ اعتبار آزمون
۴۸	۳-۳-۲ روایی آزمون
۴۹	۴-۳-۲ نمره‌گذاری آزمون
۵۰	۵-۳-۲ هنجار آزمون
۵۲	فصل سوم - سایر آزمون‌های سلامت عمومی و روانی
۵۲	اهداف یادگیری
۵۲	۱-۳ آزمون فهرست علائم اختلالات روانی (SCL-90-R)
۵۲	۱-۱-۳ معرفی آزمون
۵۴	۲-۱-۳ شاخص‌های کلی آزمون
۵۵	۳-۱-۳ اعتبار آزمون

۵۵	۳-۱-۴ روایی آزمون
۵۶	۳-۱-۵ نمره‌گذاری آزمون
۵۸	۳-۱-۶ هنجار آزمون
۵۸	۳-۱-۷ راهنمای آزمون
۶۴	۳-۲ آزمون سلامت روانی ۲۵ سؤالی (SCL-25)
۶۴	۳-۲-۱ معرفی آزمون
۶۵	۳-۲-۲ اعتبار آزمون
۶۵	۳-۲-۳ روایی آزمون
۶۵	۳-۲-۴ نمره‌گذاری آزمون
۶۶	۳-۲-۵ هنجار آزمون
۶۸	۳-۳ آزمون سلامت روانی دانشجویان جدیدالورود
۶۸	۳-۳-۱ معرفی آزمون
۶۸	۳-۳-۲ اعتبار آزمون
۶۹	۳-۳-۳ روایی آزمون: روایی سازه
۶۹	۳-۳-۴ نمره‌گذاری آزمون
۷۰	۳-۳-۵ هنجار آزمون
۷۱	۳-۳-۶ راهنمای آزمون
۷۴	۳-۴ آزمون چندمحوری بالینی میلون ۳
۷۴	۳-۴-۱ مقدمه
۷۴	۳-۴-۲ معرفی آزمون
۷۶	۳-۴-۳ اعتبار آزمون
۷۶	۳-۴-۴ روایی آزمون
۷۷	۳-۴-۵ نمره‌گذاری آزمون
۷۷	۳-۴-۶ هنجار آزمون
۷۷	۳-۴-۷ تفسیر آزمون
۷۸	خلاصه بخش
۸۰	خودآزمایی
۸۴	پرسش‌های تشریحی
۸۴	منابع بخش ۲
۹۱	بخش سوم - آزمون‌های شناختی
۹۱	هدف کلی
۹۳	فصل چهارم - فراشناخت
۹۳	اهداف یادگیری
۹۳	۴-۱ آزمون فراشناخت
۹۳	۴-۱-۱ مقدمه
۹۶	۴-۱-۲ معرفی آزمون
۹۶	۴-۱-۳ اعتبار آزمون
۹۷	۴-۱-۴ روایی آزمون

۹۷	۴-۱-۵ نمره‌گذاری آزمون
۹۸	۴-۱-۶ هنجار آزمون
۹۸	۴-۱-۷ راهنمای آزمون
۱۰۲	۴-۲ آزمون فراشناخت فرم ۳۰ سؤالی (فرم کوتاه)
۱۰۲	۴-۲-۱ معرفی آزمون
۱۰۳	۴-۲-۲ اعتبار آزمون
۱۰۴	۴-۲-۳ روایی آزمون
۱۰۴	۴-۲-۴ نمره‌گذاری آزمون
۱۰۵	۴-۲-۵ هنجار آزمون

فصل پنجم - آزمون مهارت‌های ذهن آگاهی کتناکی (KIMS)

۱۰۸	اهداف یادگیری
۱۰۸	۵-۱ آزمون مهارت‌های ذهن آگاهی
۱۰۸	۵-۱-۱ مقدمه
۱۰۹	۵-۱-۲ معرفی آزمون
۱۰۹	۵-۱-۳ اعتبار آزمون
۱۱۰	۵-۱-۴ روایی آزمون
۱۱۰	۵-۱-۵ نمره‌گذاری آزمون
۱۱۰	۵-۱-۶ هنجار آزمون
۱۱۱	۵-۱-۷ راهنمای آزمون

فصل ششم - آزمون نظم‌جویی شناختی هیجانی (CERQ)

۱۱۵	اهداف یادگیری
۱۱۵	۶-۱ آزمون نظم‌جویی شناختی هیجانی
۱۱۵	۶-۱-۱ مقدمه
۱۱۶	۶-۱-۲ معرفی آزمون
۱۱۶	۶-۱-۳ اعتبار آزمون
۱۱۷	۶-۱-۴ روایی آزمون
۱۱۸	۶-۱-۵ نمره‌گذاری آزمون
۱۱۸	۶-۱-۶ هنجار آزمون
۱۱۹	۶-۱-۷ راهنمای آزمون
۱۲۱	۶-۲ فرم کوتاه آزمون نظم‌جویی شناختی - هیجانی

فصل هفتم - سایر آزمون‌های حوزه شناختی

۱۲۲	اهداف یادگیری
۱۲۲	۷-۱ آزمون فراحافظه
۱۲۲	۷-۱-۱ مقدمه
۱۲۳	۷-۱-۲ معرفی آزمون
۱۲۴	۷-۱-۳ اعتبار آزمون

۱۲۴	۴-۱-۷ روایی آزمون
۱۲۴	۵-۱-۷ نمره‌گذاری آزمون
۱۲۵	۲-۷ آزمون آگاهی فراشناختی (فرم ۵۲ سؤالی)
۱۲۵	۱-۲-۷ مقدمه
۱۲۶	۲-۲-۷ معرفی آزمون
۱۲۶	۳-۲-۷ اعتبار آزمون
۱۲۷	۴-۲-۷ روایی آزمون
۱۲۸	۵-۲-۷ نمره‌گذاری آزمون
۱۲۸	۳-۷ آزمون آگاهی فراشناختی از راهبردهای مطالعه
۱۲۸	۱-۳-۷ معرفی آزمون
۱۲۹	۲-۳-۷ اعتبار آزمون
۱۲۹	۳-۳-۷ نمره‌گذاری آزمون
۱۳۰	۴-۷ آزمون حل مسئله
۱۳۰	۱-۴-۷ مقدمه
۱۳۰	۲-۴-۷ معرفی آزمون
۱۳۱	۳-۴-۷ اعتبار آزمون
۱۳۱	۴-۴-۷ روایی آزمون
۱۳۱	خلاصه بخش
۱۳۳	خودآزمایی
۱۳۶	پرسش‌های تشریحی
۱۳۶	منابع بخش ۳

بخش چهارم - آزمون‌های شخصیت

۱۴۳	هدف کلی
۱۴۳	فصل هشتم - آزمون سبک هویت
۱۴۵	اهداف یادگیری
۱۴۵	۱-۸ آزمون سبک هویت
۱۴۵	۱-۱-۸ مقدمه
۱۴۸	۲-۱-۸ معرفی آزمون
۱۴۸	۳-۱-۸ اعتبار آزمون
۱۴۹	۴-۱-۸ روایی آزمون
۱۵۰	۵-۱-۸ نمره‌گذاری آزمون
۱۵۰	۶-۱-۸ هنجار آزمون

فصل نهم - آزمون احساس غربت

۱۵۵	اهداف یادگیری
۱۵۵	۱-۹ آزمون احساس غربت
۱۵۵	۱-۱-۹ مقدمه

۱۵۷	۲-۱-۹ معرفی آزمون
۱۵۸	۳-۱-۹ اعتبار آزمون
۱۵۸	۴-۱-۹ روایی آزمون
۱۵۹	۵-۱-۹ نمره‌گذاری آزمون
۱۶۰	۶-۱-۹ هنجارهای آزمون
۱۶۴	فصل دهم - آزمون سرسختی
۱۶۴	اهداف یادگیری
۱۶۴	۱-۱۰ آزمون سرسختی
۱۶۴	۱-۱-۱۰ مقدمه
۱۶۶	۲-۱-۱۰ معرفی آزمون (فرم کوتاه)
۱۶۶	۳-۱-۱۰ اعتبار آزمون
۱۶۷	۴-۱-۱۰ روایی آزمون
۱۶۸	۵-۱-۱۰ نمره‌گذاری آزمون
۱۶۸	۶-۱-۱۰ هنجار آزمون
۱۷۱	فصل یازدهم - سایر آزمون‌های شخصیت
۱۷۱	اهداف یادگیری
۱۷۱	۱-۱۱ آزمون صداقت و راستگویی
۱۷۱	۱-۱-۱۱ مقدمه
۱۷۲	۲-۱-۱۱ معرفی آزمون
۱۷۲	۳-۱-۱۱ اعتبار آزمون
۱۷۳	۴-۱-۱۱ روایی آزمون
۱۷۳	۵-۱-۱۱ نمره‌گذاری آزمون
۱۷۳	۶-۱-۱۱ هنجار آزمون
۱۷۴	۲-۱۱ آزمون امنیت روانی (فرم دانشجویی)
۱۷۴	۱-۲-۱۱ مقدمه
۱۷۵	۲-۲-۱۱ معرفی آزمون
۱۷۶	۳-۲-۱۱ اعتبار آزمون
۱۷۶	۴-۲-۱۱ روایی آزمون
۱۷۶	۵-۲-۱۱ نمره‌گذاری آزمون
۱۷۶	۶-۲-۱۱ هنجار آزمون
۱۷۷	۳-۱۱ آزمون امنیت روانی (فرم دانش‌آموزان دبیرستانی و پیش‌دانشگاهی)
۱۷۷	۱-۳-۱۱ معرفی آزمون
۱۷۷	۲-۳-۱۱ اعتبار آزمون
۱۷۷	۳-۳-۱۱ روایی آزمون
۱۷۸	۴-۳-۱۱ هنجار آزمون
۱۷۸	۴-۱۱ آزمون ترس از موفقیت (دانش‌آموزان دبیرستانی و دانشجویان)

۱۷۸	۱-۴-۱۱ مقدمه
۱۸۰	۲-۴-۱۱ معرفی آزمون
۱۸۱	۳-۴-۱۱ اعتبار آزمون
۱۸۱	۴-۴-۱۱ نمره‌گذاری آزمون
۱۸۱	۵-۴-۱۱ هنجار آزمون
۱۸۲	۵-۱۱ آزمون شادی و نشاط
۱۸۲	۱-۵-۱۱ مقدمه
۱۸۵	۲-۵-۱۱ معرفی آزمون
۱۸۵	۳-۵-۱۱ اعتبار آزمون
۱۸۵	۴-۵-۱۱ روایی آزمون
۱۸۵	۵-۵-۱۱ نمره‌گذاری آزمون
۱۸۶	۶-۱۱ آزمون شادکامی آکسفورد
۱۸۶	۱-۶-۱۱ مقدمه
۱۸۸	۲-۶-۱۱ معرفی آزمون
۱۸۸	۳-۶-۱۱ اعتبار آزمون
۱۸۸	۴-۶-۱۱ روایی آزمون
۱۹۰	۷-۱۱ آزمون سازگاری بل
۱۹۰	۱-۷-۱۱ مقدمه
۱۹۱	۲-۷-۱۱ معرفی آزمون
۱۹۱	۳-۷-۱۱ اعتبار آزمون
۱۹۱	۴-۷-۱۱ روایی آزمون
۱۹۲	۵-۷-۱۱ نمره‌گذاری آزمون
۱۹۲	۶-۷-۱۱ هنجار آزمون
۱۹۳	خلاصه بخش
۱۹۵	خودآزمایی
۱۹۸	پرسش‌های تشریحی
۱۹۸	منابع بخش ۴

۲۰۹	بخش پنجم - آزمون‌های مرتبط با حوزه دین
۲۰۹	هدف کلی
۲۱۱	فصل دوازدهم - آزمون سنجش اعتقادات دینی (زارع و امین‌پور، ۱۳۹۰)
۲۱۱	اهداف یادگیری
۲۱۱	۱-۱۲ آزمون سنجش اعتقادات دینی (زارع و امین‌پور، ۱۳۸۹)
۲۱۱	۱-۱-۱۲ مقدمه
۲۱۳	۲-۱-۱۲ معرفی آزمون
۲۱۴	۳-۱-۱۲ اعتبار آزمون
۲۱۴	۴-۱-۱۲ روایی آزمون
۲۱۵	۵-۱-۱۲ نمره‌گذاری آزمون
۲۱۵	۶-۱-۱۲ هنجار آزمون

۲۱۶	۷-۱-۱۲ راهنمای آزمون
۲۱۸	فصل سیزدهم - آزمون جهت گیری مذهبی (بهرامی احسان، ۱۳۸۰)
۲۱۸	اهداف یادگیری
۲۱۸	۱-۱۳ آزمون جهت گیری مذهبی
۲۱۸	۱-۱-۱۳ مقدمه
۲۲۱	۲-۱-۱۳ معرفی آزمون
۲۲۱	۳-۱-۱۳ اعتبار آزمون
۲۲۱	۴-۱-۱۳ روایی آزمون
۲۲۲	۵-۱-۱۳ نمره گذاری آزمون
۲۲۲	۶-۱-۱۳ هنجار آزمون
۲۲۷	فصل چهاردهم - آزمون سنجش نگرش معنوی (شهیدی و فرج نیا، ۱۳۹۱)
۲۲۷	اهداف یادگیری
۲۲۷	۱-۱۴ آزمون سنجش نگرش معنوی
۲۲۷	۱-۱-۱۴ مقدمه
۲۲۷	۲-۱-۱۴ معرفی آزمون
۲۲۸	۳-۱-۱۴ اعتبار آزمون
۲۲۸	۴-۱-۱۴ روایی آزمون
۲۲۹	۵-۱-۱۴ نمره گذاری آزمون
۲۲۹	۶-۱-۱۴ هنجار آزمون
۲۳۴	فصل پانزدهم - سایر آزمون های مرتبط با حوزه دین
۲۳۴	اهداف یادگیری
۲۳۴	۱-۱۵ آزمون سنجش دینداری (خدایاری فرد و همکاران، ۱۳۸۵)
۲۳۴	۱-۱-۱۵ معرفی آزمون
۲۳۶	۲-۱-۱۵ اعتبار آزمون
۲۳۶	۳-۱-۱۵ روایی آزمون
۲۳۸	۲-۱۵ آزمون سنجش نگرش مذهبی (خدایاری فرد و همکاران، ۱۳۷۸)
۲۳۸	۱-۲-۱۵ معرفی آزمون
۲۳۸	۲-۲-۱۵ اعتبار آزمون
۲۳۸	۳-۲-۱۵ روایی آزمون
۲۳۹	۴-۲-۱۵ نمره گذاری آزمون
۲۴۰	۳-۱۵ آزمون تجربه معنوی دانشجویان (غباری بناب، ۱۳۸۴)
۲۴۰	۱-۳-۱۵ معرفی آزمون
۲۴۰	۲-۳-۱۵ اعتبار آزمون
۲۴۱	۳-۳-۱۵ روایی آزمون
۲۴۱	۴-۱۵ آزمون سنجش رشد اعتقادی (معنوی پور و شریفی، ۱۳۸۳)
۲۴۱	۱-۴-۱۵ معرفی آزمون

۲۴۲	۱۵-۴-۲ اعتبار آزمون
۲۴۲	۱۵-۴-۳ روایی آزمون
۲۴۲	۱۵-۴-۴ هنجار آزمون
۲۴۲	۱۵-۵ آزمون جهت‌گیری مذهبی (آذربایجانی، ۱۳۸۲)
۲۴۲	۱۵-۵-۱ معرفی آزمون
۲۴۳	۱۵-۵-۲ اعتبار آزمون
۲۴۳	۱۵-۵-۳ روایی آزمون
۲۴۴	۱۵-۵-۴ نمره‌گذاری آزمون
۲۴۴	۱۵-۶ آزمون عمل به باورهای دینی (معبد) (گلزاری، ۱۳۷۹)
۲۴۴	۱۵-۶-۱ معرفی آزمون
۲۴۵	۱۵-۶-۲ اعتبار آزمون
۲۴۵	۱۵-۶-۳ روایی آزمون
۲۴۵	۱۵-۷ آزمون عمل به باورهای دینی (معبد ۲)
۲۴۵	۱۵-۷-۱ معرفی آزمون
۲۴۶	۱۵-۷-۲ اعتبار آزمون
۲۴۶	۱۵-۸ آزمون جهت‌گیری مذهبی آلپورت (۱۹۵۰)
۲۴۶	۱۵-۸-۱ مقدمه
۲۴۷	۱۵-۸-۲ معرفی آزمون
۲۴۸	۱۵-۸-۳ اعتبار آزمون
۲۴۸	۱۵-۸-۴ روایی آزمون
۲۴۸	۱۵-۸-۵ نمره‌گذاری آزمون
۲۴۹	۱۵-۹ خلاصه بخش
۲۵۱	خودآزمایی
۲۵۴	پرسش‌های تشریحی
۲۵۴	منابع بخش ۵
۲۵۹	بخش ششم - آزمون‌های خانواده
۲۵۹	هدف کلی
۲۶۱	فصل شانزدهم - رضایت زناشویی انریچ (فرم کوتاه سلیمانیان (۱۳۷۳))
۲۶۱	اهداف یادگیری
۲۶۱	۱۶-۱ آزمون رضایت زناشویی انریچ
۲۶۱	۱۶-۱-۱ مقدمه
۲۶۴	۱۶-۱-۲ معرفی آزمون
۲۶۵	۱۶-۱-۳ اعتبار آزمون
۲۶۵	۱۶-۱-۴ روایی آزمون
۲۶۷	۱۶-۱-۵ نمره‌گذاری آزمون
۲۶۷	۱۶-۱-۶ هنجار آزمون

۲۷۲	فصل هفدهم - آزمون وضعیت زناشویی (گلوبوک - راست (گریمس))
۲۷۲	اهداف یادگیری
۲۷۲	۱-۱۷ آزمون وضعیت زناشویی
۲۷۲	۱-۱۷-۱ معرفی آزمون
۲۷۲	۱-۱۷-۲ اعتبار آزمون
۲۷۳	۱-۱۷-۳ روایی آزمون
۲۷۳	۱-۱۷-۴ نمره‌گذاری آزمون
۲۷۳	۱-۱۷-۵ هنجار آزمون
۲۷۶	فصل هجدهم - شاخص رضایت زناشویی (والتر دابلیو. هودسن)
۲۷۶	اهداف یادگیری
۲۷۶	۱-۱۸ شاخص رضایت زناشویی
۲۷۶	۱-۱۸-۱ معرفی آزمون
۲۷۷	۱-۱۸-۲ اعتبار آزمون
۲۷۷	۱-۱۸-۳ روایی آزمون
۲۷۸	۱-۱۸-۴ نمره‌گذاری آزمون
۲۷۸	۱-۱۸-۵ هنجار آزمون
۲۸۱	فصل نوزدهم - آزمون خرسندی زناشویی
۲۸۱	اهداف یادگیری
۲۸۱	۱-۱۹ آزمون خرسندی زناشویی
۲۸۱	۱-۱۹-۱ مقدمه
۲۸۲	۱-۱۹-۲ معرفی آزمون
۲۸۲	۱-۱۹-۳ اعتبار آزمون
۲۸۲	۱-۱۹-۴ روایی آزمون
۲۸۳	۱-۱۹-۵ نمره‌گذاری آزمون
۲۸۳	۱-۱۹-۶ هنجار آزمون
۲۸۴	۱-۱۹-۷ راهنمای اجرای آزمون
۲۸۵	فصل بیستم - سایر آزمون‌های خانواده
۲۸۵	اهداف یادگیری
۲۸۵	۱-۲۰ آزمون تعهد زناشویی
۲۸۶	۲-۲۰ آزمون رضایت زناشویی داگلاس
۲۸۶	۳-۲۰ آزمون رضایت زناشویی اشنایدر
۲۸۷	۴-۲۰ آزمون رضایت زناشویی (صالحی فدردی، ۱۳۷۸)
۲۸۷	۵-۲۰ آزمون رضایت زناشویی بلوم و محرابیان (۱۹۹۸)
۲۸۷	۶-۲۰ آزمون سازگاری زناشویی لاک - والاس
۲۸۸	۷-۲۰ آزمون سازگاری زناشویی اسپنیر (۱۹۷۶)

۲۹۰	فصل بیست و یکم - شیوه‌های فرزندپروری بامریند
۲۹۰	اهداف یادگیری
۲۹۰	۱-۲۱ شیوه‌های فرزندپروری
۲۹۰	۱-۱-۲۱ مقدمه
۲۹۱	۲-۱-۲۱ معرفی آزمون
۲۹۲	۳-۱-۲۱ اعتبار آزمون
۲۹۲	۴-۱-۲۱ روایی آزمون
۲۹۳	۵-۱-۲۱ نمره‌گذاری آزمون
۲۹۳	۲-۲۱ آزمون شیوه‌های فرزندپروری (دروز و تی هن)
۲۹۳	۳-۲۱ آزمون شیوه‌های فرزندپروری ویتتر باتوم
۲۹۴	۴-۲۱ خلاصه بخش
۲۹۷	خودآزمایی
۲۹۹	پرسش‌های تشریحی
۳۰۰	منابع بخش ۶
۳۰۷	پاسخ خودآزمایی‌ها
۳۰۹	پیوست‌ها

پیشگفتار

جنبش اندازه‌گیری‌های روانی در اواخر قرن نوزدهم به وسیله گالتون پایه‌گذاری شد و سپس به وسیله دیگر محققین توسعه یافت. امروزه در غالب کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه مراکزی وجود دارد که به موضوع چگونگی تدوین، اجرا و تفسیر آزمون‌های استاندارد شده می‌پردازند. هیچ حیطه‌ای از روان‌شناسی وجود ندارد که در بهره‌گیری از آزمون‌های روان‌شناختی بی‌نیاز باشد. بدون تردید یکی از کمک‌های روان‌شناسی به جامعه، سنجش مفاهیم و متغیرهای روان‌شناختی است. هر چند استفاده از آزمون‌ها، تنها ابزار تشخیص نیست لیکن با توجه به محدودیت‌های سایر روش‌ها و محاسن آزمون‌ها، استفاده از این تکنیک کاملاً ضرورت دارد. در این راستا در سال‌های اخیر در کشور ما پژوهشگران و اساتید زیادی اقدام به تهیه و تألیف کتاب‌هایی نمودند تا جامعه علمی در این حوزه قادر به استفاده از آن باشد. امروزه استفاده از آزمون‌ها و ابزارهای معتبر و پایا همواره مورد تأکید روان‌شناسان بوده است. این اهمیت، در مقالات متعدد علمی پژوهشی با موضوعات هنجاریابی، تعیین اعتبار و روایی و ملاک‌های روان‌سنجی خود را نشان داده است. ارزیابی‌های روانی به مرور جایگاه و اهمیت خود را پیدا کرده است.

در این کتاب سعی شده علاوه بر معرفی سابقه تهیه و استفاده از آزمون‌های روان‌شناختی در زمان‌های گذشته به معرفی آزمون‌های مختلف روان‌شناسی در حوزه‌های سلامت روانی، شناختی، شخصیت، مذهبی و خانواده پرداخته شده است. در هر بخش

حداقل ۲ تا ۵ آزمون با ارائه شاخص‌های اعتبار، روایی، هنجار و... معرفی شده‌اند و دانشجویان محترم ضمن آشنایی با این آزمون‌ها و شاخص‌های روان‌سنجی باید بتوانند آنها را به صورت عملی اجرا، نمره‌گذاری و تفسیر نمایند.

به طور خلاصه این کتاب اطلاعات جامع و مبسوطی در زمینه آزمون‌های روان‌شناسی به دانشجویان می‌دهد و ضمن بهره‌گیری از آن به عنوان منبع درسی می‌تواند در سایر موارد از جمله استفاده از آن در مراکز مشاوره، کلینیک‌ها و... مورد بهره‌برداری قرار گیرد. همچنین در این کتاب سعی شده است از تکرار آزمون‌هایی که در سایر کتاب‌های درسی آورده شده‌اند (از جمله آزمون C.A.T، NEO، MMPI و...) خودداری شود، هر چند که نیاز به ضرورت آنها کاملاً مشهود بود. با توجه به مطالبی که گفته شد این کتاب به عنوان منبع درسی کتاب کاربرد آزمون‌های روانی (۳ واحد) توسط مؤلفین تدوین شده است.

لازم به ذکر است که در انتهای هر آزمون مطالب مهم و کلیدی متن با عنوان یادآوری مشخص شده است که باعث یادگیری بهتر مطالب توسط دانشجویان خواهد شد. در آخر هر بخش سؤال‌های مربوط به آن بخش آورده شده است. دانشجویان ضمن مطالعه کتاب می‌توانند به عنوان آزمونی استاندارد برای سنجش یادگیری خود از آن استفاده نمایند. در ضمن در آخر هر بخش سؤال‌هایی به عنوان پرسش‌هایی برای تفکر بیشتر و انجام آن به عنوان بخشی از کار عملی دانشجویان تهیه شده است که از اساتید محترم انتظار می‌رود جهت ساماندهی کار عملی دانشجویان از آن بهره ببرند.

هر چند کتاب حاضر حاصل زحمات شبانه‌روزی مؤلفین است در هر صورت همانند هر کتابی از هر نوع کاستی مبرا نیست. از اساتید محترم و دانشجویان عزیزی که اقدام به استفاده از این کتاب می‌کنند درخواست می‌شود جهت ارتقای محتوای آن انتقادات و پیشنهادهای خود را به اطلاع مؤلفین برسانند.

تأیستان ۱۳۹۴

حسن امین‌پور

Email: h_aminpoor@pnu.ac.ir

دکتر حسین زارع

Email: H_zare@pnu.ac.ir

بخش اول

مقدمه

هدف کلی

هدف کلی این بخش آشنایی دانشجویان با پیشینه و تاریخچه آزمون‌های روانی، اصطلاحات و واژگان کلیدی در این زمینه، تقسیم‌بندی آزمون‌های روانی از دیدگاه‌های مختلف و مهارت‌های لازم برای اجرای آزمون‌ها است.

فصل اول

کلیات و مفاهیم آزمون‌های روانی

اهداف یادگیری

از دانشجو انتظار می‌رود بعد از مطالعه این فصل بتواند:

۱. سنجش و اندازه‌گیری را تعریف کند.
۲. اصطلاحات آزمون، آزمودنی، آزمونگر و آزمودن را تعریف کند.
۳. راهنمای کاربردی آزمون‌ها را بنویسد.
۴. آزمون‌ها را از دیدگاه‌های مختلف تقسیم‌بندی کند.
۵. کاربرد آزمون‌های روانی را در حوزه‌های مختلف بنویسد.
۶. مهارت‌های لازم برای اجرای آزمون‌ها را بنویسد.

۱-۱ مقدمه

روان‌سنجی^۱ شاخه‌ای از آمار کاربردی است که برای اندازه‌گیری رفتار انسان به کار می‌رود. متخصصان روان‌سنجی مجموعه‌ای مخصوص از ابزارهای آماری را برای ساختن ابزارهای معتبر علمی برای اندازه‌گیری رفتارهای مختلف به کار می‌برند (ویز^۲ و زوریخ^۳، ۲۰۰۹). یکی از ابزارهای اصلی که در این رشته برای انجام فعالیت‌های علمی روان‌شناسی و مشاوره مورد استفاده قرار می‌گیرد آزمون‌های روانی هستند که تا حد زیادی، معادل با روان‌سنجی و یا اندازه‌گیری روانی^۴ به‌شمار می‌روند (اربینا^۵، ۲۰۰۴).

1. psychometrics
2. Weiss, L. G
3. Zureich, P
4. psychological measurement
5. Urbina, S